

ET PAR ORD OM SØREN KIERKEGAARDS
KÆRLIGHEDSDRAMA FORFØRERENS DAGBOG,
SOM BALLETTEN BYGGER PÅ

*“Under æstetikens himmel er
alt let, smukt, flygtigt.”*

“Fremdeles er i disse dage, ligesom et lyn fra en klar himmel, et monstrum af en bog pludselig slået ned i vor læseverden”,

skrev forfatteren og kritikeren Johan Ludvig Heiberg (1791-1860), da Søren Kierkegaards “Enten-Eller”, som “Forførerens Dagbog” er en del af, udkom i februar 1843.

“Det er nærmest med hensyn til volumen, at bogen må kaldes et monstrum”,

fortsætter Johan Ludvig Heiberg sin karakteristik af det omfangsrige tobindsværk, der regnes for Søren Kierkegaards hovedværk.

Samlet fylder “Enten-Eller” 830 sider og er skrevet (efter bruddet med Regine Olsen) af den da 29-årige Kierkegaard på elleve mæne-

der, dels i København og dels i Berlin, hvor han ved årsskiftet 1841/1842 opholdt sig i cirka 4½ måned. Søren Kierkegaard havde ikke, udover nogle notater og et par af de korte tekster, aforismer – eller, som Søren Kierkegaard kalder dem, “Diapsalmata” – der indleder “Enten-Eller”, gjort noget større forarbejde til denne litterære kraftpræstation, hvis andet bind i øvrigt blev skrevet først.

Søren Kierkegaard (1813-1855) havde, som det fremgår af en stor del af de 43 værker, han i sit korte liv nåede at skrive, en trang til litterær maskering, hvilket fik forfatteren og kritikeren Peter Ludvig Møller (1814-1865) til at kalde ham for filosofen med de mange dæknavne, de mange pseudonymer. En del af disse dæknavne møder vi i “Enten-Eller”.

Udgiveren og redaktøren af “Enten-Eller” kalder Kierkegaard for Victor Eremita. I sit forord skriver Victor Eremita, hvordan han, i et skjult rum i et chatol, som han har købt hos en marskandiser, fandt to stakke papirer, som han redigerede således, at de udgør henholdsvis bind et og bind to af “Enten-Eller”. Forfatteren til bind to af “Enten-Eller” kalder Søren Kierkegaard for Assessor Vilhelm, eller B, mens første bind har to pseudonyme figu-

rer, nemlig A og Johannes, hvor A er redaktør af første bind og Johannes er forfatter til “Forførerens Dagbog”.

I forordet til “Enten-Eller” fortæller Victor Eremita, hvordan han mellem A’s papirer, i det førnævnte chatol, fandt “Forførerens Dagbog” fuldt færdigredigeret og med forord af A. Og i forordet til “Forførerens Dagbog” fortæller A, hvordan han under et besøg hos (vennen) Johannes fik øje på et hæfte med titlen “Fortløbende optegnelser nr. 4”, der lå i en åben skuffe. A blev nysgerrig, bladrede i hæftet og opdagede, at det var en dagbogsberetning om en forførelse af en fælles bekendt, nemlig den unge pige Cordelia Wahl. I hast skriver A dagbogen af. Han kontakter Cordelia Wahl. Hun giver ham Johannes’ breve til hende, samt nogle breve hun efter forførelsen havde skrevet til Johannes, men havde fået uåbnet tilbage. Cordelia Wahl modtog omkring tredive breve fra Johannes, og dem fletter A ind i sin redigering af “Forførerens dagbog”. Og i forordet til dagbogen gengiver A Cordelia Wahls tre ubesvarede breve til Johannes.

Johannes er i “Forførerens Dagbog” skildret som en enlig cigar- og piberygende, af-